

УДК 35-331.83

РОЗВИТОК МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ МОЛОДІ В УКРАЇНІ

Батюк А. А.,

*аспірант кафедри управління персоналом та економіки праці,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Харків*

Проаналізовано поняття "механізм державного регулювання". Розглянуто складові механізму державного регулювання ринку праці молоді, сформовано комплексний механізм державного регулювання ринку праці молоді в Україні. Обґрунтовано необхідність удосконалення системи моніторингу та прогнозування ринку праці молоді.

Ключові слова: комплексний механізм державного регулювання ринку праці молоді, підмеханізм, зайнятість молоді.

Batiuk A. A.,

*Postgraduate Student of Personnel Management and Labor Economics Department,
KRI NAPA, Kharkiv*

DEVELOPMENT OF MECHANISM FOR STATE REGULATION OF YOUTH LABOR MARKET IN UKRAINE

The paper analyzes the definition of 'state regulation mechanism'. The components of the mechanism for state regulation of the youth labor market have been considered; a complex mechanism for state regulation of the youth labor market in Ukraine has been formed. The need for improvement of the system of monitoring and forecasting of the youth labor market has been substantiated.

Key words: complex mechanism for state regulation of youth labor market, sub-mechanism, youth employment.

В умовах соціально-економічного розвитку та глобалізації світового економічного простору збалансування ринку праці та розвиток трудового потенціалу молоді неможливі без ефективного державного регулювання, що буде комплексно та своєчасно вирішувати проблеми зайнятості молоді. Методи державного регулювання ринку праці молоді, що існують в Україні, не повною мірою враховують особливості цієї вікової категорії, специфіку регіональних ринків праці, складність формування та функціонування соціально-трудова відносин між роботодавцем і молоддю. У зв'язку з цим пріоритетного значення для України набуває розвиток механізму державного регулювання ринку праці молоді задля забезпечення професійного самовизначення та розвитку молоді, реалізацію її трудового потенціалу, підвищення мотивації молоді до високопродуктивної праці.

Загальнометодологічні засади функціонування й розвитку ринку праці, об'єктивну необхідність втручання держави в регулювання соціально-трудова сфери обґрунтовано у працях В. Дружиніної [3], О. Жадана [5], Е. Лібанової [8], В. Онікієнка [13], В. Петюха [14] та ін. Зокрема особливості державного регулювання ринку праці молоді вивчають Ю. Гетьманенко [1], Т. Заяць [6], В. Мосейчук [11], С. Ничипоренко [12] та ін.

Проте недостатньо дослідженими нині залишаються аспекти комплексності застосування методів державного регулювання та формування такого механізму державного регулювання ринку праці молоді, що буде забезпечувати системну взаємодію всіх суб'єктів управління, сприятиме соціально-економічному розвитку та зайнятості молоді.

© Батюк А. А., 2018

Мета статті полягає в обґрунтуванні формування комплексного механізму державного регулювання ринку праці молоді в Україні.

Задля досягнення накресленої мети визначено коло проблем та етапи дослідження: проаналізувати зміст категорії “механізм державного регулювання”; сформулювати визначення механізму державного регулювання ринку праці молоді; розглянути складові елементи механізму державного регулювання ринку праці молоді; виявити специфічні особливості регіональних ринків праці молоді; обґрунтувати формування комплексного механізму державного регулювання ринку праці молоді.

Забезпечення зайнятості молоді виступає одним із пріоритетних завдань розвитку держави на сучасному етапі трансформаційних змін. Будучи найактивнішою частиною працездатного населення, молодь стикається з типовими соціальними проблемами, що постають перед людиною з початком навчання й трудового життя, відсутністю життєвого та трудового досвіду. Державне регулювання ринку праці молоді являє собою складний механізм, що впливає як на всебічний розвиток та становлення молоді, так і на соціально-економічний стан економіки країни в цілому.

Розглядаючи відмінні риси і сутнісні ознаки механізму, за допомогою якого держава здійснює регуляторний вплив на ринок праці молоді, важливим, з точки зору методології, є формулювання визначення категорії “механізм державного регулювання”. У науковій літературі поряд із категорією “механізм державного регулювання” досить часто зустрічається поняття “механізм державного управління”, дефініції яких досить важко відрізнити. Скажімо, Т. Лозинська, трактуючи сутність поняття “механізм державного управління”, зазначає, що під цією категорією слід розуміти “послідовне виконання органами державної влади функцій управління з використанням відповідних методів і засобів, яке ґрунтується на основоположних принципах управління” і спрямоване на досягнення поставленої мети” [9, с. 125]. М. Латинін, Н. Статівка надають дефініцію поняття “механізм державного регулювання”, дуже схожу на визначення Т. Лозинської стосовно механізму державного управління. На їхню думку, ця категорія означає спосіб дій суб’єкта регулювання, який ґрунтується на базових функціях і принципах, забезпечуючи за допомогою форм, методів і засобів ефективне функціонування системи державного регулювання для досягнення визначеної мети та розв’язання суперечностей [7, с. 33; 17, с. 89].

Державне регулювання ринку праці молоді реалізується з метою формування та розміщення ресурсів праці молоді, сприяння її розвитку та зайнятості. Досягнення цієї мети можливе за умови вирішення основних завдань державного регулювання ринку праці молоді:

- забезпечення конкурентоспроможності молоді на ринку праці;
- сприяння реалізації молоддю права на працю;
- досягнення балансу між попитом на робочу силу молоді та її пропозицією;
- соціальний захист, соціальна підтримка і соціальне забезпечення молоді;
- забезпечення професійної орієнтації молоді;
- забезпечення високого рівня професійної освіти молоді згідно з потребами ринку праці та роботодавців;
- забезпечення гармонійного розвитку молоді;
- сприяння скороченню тіньової зайнятості;
- удосконалення структури зайнятості молоді;
- сприяння самовдосконаленню та самореалізації молоді.

Виходячи з вищевикладеного, механізм державного регулювання ринку праці молоді – це цілеспрямований вплив держави на учасників соціально-трудових відносин щодо формування та розміщення ресурсів праці молоді за допомогою принципів, функцій, форм, методів та інструментів, що забезпечує соціально-економічний розвиток молоді та сприяє її зайнятості.

На основі того, що державне регулювання здебільшого трактують як комплекс заходів чи елементів впливу держави на об'єкт управління, то механізм державного регулювання має утворювати цілісну систему, що включає в себе складові підмеханізми. Використання категорії “підмеханізм” як складового елемента механізму є устааленим принципом, який можна знайти у працях багатьох науковців, таких як С. Дмитрук [2], Є. Мішенін [10], А. Помаза-Пономаренко [15], І. Попадинець [16], О. Титаренко [18] та ін.

На думку автора, механізм державного регулювання ринку праці молоді містить у своєму складі основні під механізми – економічний, нормативно-правовий, адміністративно-організаційний.

Складові підмеханізми державного регулювання виявляють свій вплив та дієвість у процесі виходу молоді на ринок праці та реалізації трудового потенціалу, проте лише за умови комплексного використання їх можна забезпечити досягнення накресленої мети та позитивного результату.

Механізм державного регулювання ринку праці молоді має функціонально забезпечувати виконання таких функцій:

- організаційної, що передбачає об'єднання зусиль зацікавлених сторін щодо працевлаштування молоді, планування певних заходів та контролю їхнього виконання;
- правової, що забезпечує законодавче врегулювання питань зайнятості молоді та гарантування працевлаштування на перше робоче місце, нормативно-правове забезпечення захисту молоді на ринку праці;
- економічної, що охоплює фінансове забезпечення заходів щодо сприяння зайнятості молоді, заохочення молоді до розвитку підприємництва та самозайнятості, стимулювання роботодавців до працевлаштування молоді, надання податкових пільг, застосування фінансових санкцій за відмову у прийомі на роботу молоді.

Загалом складовими механізму державного регулювання ринку праці молоді є суб'єкти та об'єкти державного регулювання, принципи, методи, засоби та інструменти регулювання. Усі складові зазначеного механізму є багаторівневими, тобто мають центральний, регіональний та базовий рівні. Ефективність дії механізму державного регулювання ринку праці молоді безпосередньо залежить від узгодженості дій усіх рівнів влади.

Суб'єктами державного регулювання ринку праці молоді виступають державні установи та організації, що створюють та реалізують політику зайнятості, а також здійснюють державний вплив на процеси, що відбуваються на ринку праці молоді.

Об'єктами державного регулювання ринку праці молоді виступають зайнятість та безробіття молоді, баланс ринку праці молоді, соціальний захист та підтримка молоді у період виходу та становлення на ринок праці тощо.

До кожного з наведених об'єктів у процесі реалізації механізму державного регулювання державні владні структури (суб'єкти регулювання) застосовують певні методи та заходи; розробляються стратегії та плани діяльності, виходячи з конкретних принципів і глибини державного втручання.

Державне регулювання ринку праці має здійснюватися на основі використання сталих принципів управління. Принципи мають бути каркасом під час моделювання конкретних елементів механізму державного регулювання ринку праці молоді, забезпечення його цілісності та синхронності у взаємодії всіх блоків. Принципи державного регулювання ринку праці молоді доцільно поділяти на загальні та спеціальні. Перші застосовуються для державного регулювання економіки країни в цілому, другі спрямовано на регулювання саме ринку праці молоді.

Загальні принципи державного регулювання такі:

- пріоритетність права над економікою;
- ефективність, що передбачає врахування кінцевого економічного ефекту, нейтралізацію монополій та циклічності;
- справедливість – перерозподіл матеріальних благ з метою запобігання різкому розшаруванню суспільства за доходами;
- стабільність – забезпечує вирівнювання підйомів і спадів ділового циклу, створення додаткових робочих місць, підтримку економічного зростання на тривалій період;
- системність – передбачає всебічний підхід до розв'язання економічних, соціальних, екологічних, зовнішньоекономічних та інших завдань;
- адекватність – означає, що система державних регуляторів економіки та засоби їхнього застосування мають відповідати реаліям конкретного етапу соціально-економічного розвитку держави.
- оптимальне поєднання адміністративно-правових і економічних важелів;
- поступовість та етапність – вимагає введення економічних регуляторів у міру того, як відбуватимуться фундаментальні економічні реформи;
- єдність стратегічного і поточного державного регулювання;
- додержання вимоги матеріальної і фінансової збалансованості – забезпечує реальність регуляторних заходів з позицій наявного ресурсного потенціалу [4].

Враховуючи особливості ринку праці молоді, як спеціальні принципи механізму державного регулювання ринку праці молоді можна виділити:

- принцип правового забезпечення та законності – передбачає, що державне регулювання ринку праці молоді має чітко встановлену законодавчу базу, якої необхідно неухильно дотримуватися.
- принцип комплексності політик – виявляється в поєднання політики зайнятості молоді, соціальної та економічної політики держави;
- принцип системності, об'єднання всіх зацікавлених сторін: органів влади, об'єднань роботодавців, профспілок тощо – передбачає необхідність постійного ведення активного соціального діалогу та залучення до нього всіх зацікавлених сторін;
- принцип забезпечення гарантій і свобод молоді;
- принцип професійної орієнтації молоді на затребувані ринком праці професії;
- принцип передбачення стану ринку праці молоді на короткостроковий та довгостроковий періоди;
- принцип векторної спрямованості методів державного регулювання ринку праці молоді – передбачає різновекторність державного регулювання із застосуванням різних методів впливу залежно від віку молоді та її потреб;
- принцип забезпечення захисту та соціальної допомоги молоді;
- принцип послідовності, збалансованості та стратегічної спрямованості – передбачає рівномірний державний вплив із застосуванням різних засобів

регулювання залежно від стану ринку праці, ситуації в економіці та соціальній сфері, попередніх результатів, із метою забезпечення розвитку;

– принцип територіальної спрямованості – означає необхідність запровадження державного регулювання залежно від території, з урахуванням усіх особливостей регіону.

Даний перелік принципів державного регулювання ринку праці молоді повністю відповідає меті та завданням державного регулювання, враховує особливості конкретної категорії осіб та специфіку території, у межах якої поширюється вплив держави. На основі того, що процес реалізації державного регулювання повинен ґрунтуватися на сталих, точно визначених принципах, класифікація, яку наведено, цілком відповідає меті та враховує всі критерії, необхідні для ефективності механізму державного регулювання.

Національний ринок праці молоді, на який направлено державне регулювання ринку праці молоді, складається з менших ринків, що формуються на рівні регіону. Регіональні ринки праці молоді характеризуються специфічною спрямованістю розвитку продуктивних сил та спеціалізацією регіону, поєднуючи в собі ознаки національного ринку праці та специфічні риси окремого регіону.

Досліджуючи регіональний ринок праці молоді, було визначено низку факторів, що впливають на його функціонування і мають враховуватися під час формування механізму державного регулювання ринку праці молоді. Їх об'єднано у п'ять груп: демографічні, економічні, соціально-трудова, освітні, інституційні. Кожна з груп має свій вплив на стан та розвиток ринку праці молоді.

Демографічні фактори, а саме чисельність населення працездатного віку, його вікова структура, питома вага молоді, яка перебуває в регіоні, географічне розміщення поряд з іншими менш розвиненими регіонами визначають рівень навантаження на ринок праці та посилюють конкуренцію на ринку праці молоді.

Економічні фактори впливу (економічна розвиненість регіону, інвестиційна привабливість) зумовлюють загальну та додаткову потребу у кваліфікованій робочій силі.

Рівень освіти населення, у свою чергу, має надзвичайно великий вплив на стан регіонального ринку праці молоді. Якщо рівень, якість освіти та спеціалізація не відповідають потребам роботодавців, породжується дисбаланс на ринку праці молоді.

Соціально-трудова фактори впливають на стан ринку праці через рівень та умови життя в регіоні, що будуть проявлятися у вимогах молоді до умов праці. Розвинена інфраструктура позначається на привабливості регіону, а тому і впливає на чисельність населення.

Інституційні фактори впливу, а саме розгалужена система органів місцевої влади в регіоні, наявність базових центрів зайнятості, центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості визначають ступінь управління процесами, що відбуваються на ринку праці молоді на регіональному рівні.

Регіональний ринок праці молоді охоплює окрему категорію осіб, на становлення та розвиток яких впливають характерні особливості певного регіону, у якому вони перебувають. Тому державне регулювання ринку праці молоді повинно бути спрямовано на молодь з урахуванням специфіки конкретного регіону.

Вадами ефективного функціонування механізму державного регулювання ринку праці молоді в сучасних умовах є:

- недосконалість механізму розмежування повноважень державних та регіональних органів влади, органів місцевого самоврядування в галузі регулювання ринку праці молоді;
- недосконалість механізму реалізації державних гарантій щодо працевлаштування молоді;
- відсутність якісної системи прогнозування та моніторингу ринку праці на державному та на регіональному рівнях;
- невідповідність системи професійної освіти до потреб ринку праці;
- слабкість системи соціального партнерства на ринку праці молоді, що характеризуються небажанням роботодавців брати участь у ньому, пасивність роботодавців та молоді щодо проблем ринку праці;
- неузгодженість між учасниками соціального діалогу на ринку праці молоді.

Задля усунення недоліків чинного механізму державного регулювання ринку праці молоді, зокрема, необхідне розроблення моделі комплексного механізму державного регулювання ринку праці молоді в Україні. Передумовою комплексного механізму державного регулювання ринку праці молоді в Україні є його орієнтація не лише на загальнодержавні, національні інтереси, що полягають у зростанні конкурентоспроможності економіки України, але й у забезпеченні пріоритетних потреб регіональної економіки та регіонального ринку праці. Проте не лише врахування інтересів впливає на ефективність державного регулювання ринку праці молоді, важливою складовою є наявні повноваження органів місцевої влади. Підвищення дієвості та реалізації програм зайнятості можна забезпечити делегуванням повноважень від органів центральної влади до місцевих органів влади.

Такими чином, спираючися на прогнозовані регіональні потреби в кадрах і враховуючи специфіку регіону та чинники, що впливають на молодіжний сегмент ринку праці, за умови комплексного застосування методів та інструментів регулювання можливе досягнення балансу на ринку праці, повної та вільно обраної зайнятості молоді (рис. 1).

Комплексний механізм державного регулювання ринку праці молоді в Україні являє собою трирівневу організаційну структуру (державний, регіональний, базовий рівні), що функціонує, спираючися на загальні та спеціальні принципи управління. Функції управління зайнятістю покладаються на державні й регіональні органи влади.

Комплексний механізм державного регулювання ринку праці молоді включає п'ять підмеханізмів, а саме: економічний, нормативно-правовий, адміністративно-організаційний, освітній та соціально-психологічний. Як показують результати проведеного соціологічного опитування, методи управління, що існують, не забезпечують необхідного впливу на розвиток особистості та її професійного самовизначення. Виокремлення освітнього та соціально-психологічного підмеханізмів необхідне для якісного виконання мети державного регулювання в аспекті ефективного розв'язання завдань забезпечення професійної орієнтації молоді, високого рівня професійної освіти молоді згідно з потребами ринку праці та роботодавців, гармонійного розвитку молоді, сприяння самовдосконаленню та самореалізації молоді. Для сприяння повній реалізації трудового потенціалу та саморозвитку молоді потрібен індивідуальний підхід державного регулювання, спрямований саме на особистість і такий, що враховуватиме її специфічні вікові особливості.

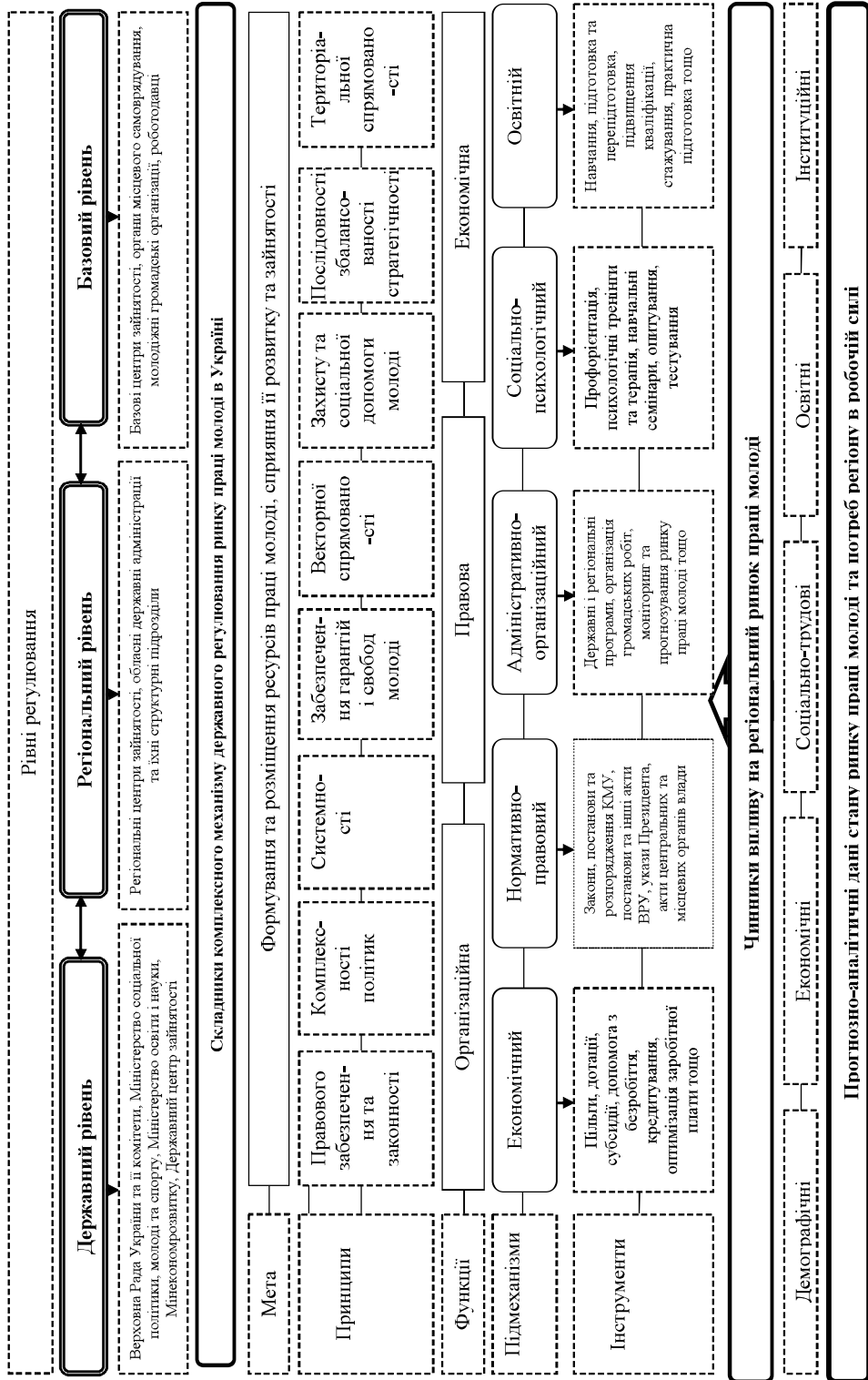

Рис. 1. Модель комплексного механізму державного регулювання ринку праці молоді в Україні

Соціально-психологічний підмеханізм державного регулювання ринку праці молоді спрямовано на врахування індивідуальних особливостей молоді, формування та мотивування молоді до праці. Методи соціально-психологічного підмеханізму впливають на розвиток традицій і духовних цінностей у молоді, а також сприяють формуванню психологічних настанов до активної трудової діяльності. Інструментами цього підмеханізму є профорієнтаційні заходи, різноманітні психологічні тренінги, психологічна терапія тощо.

Завданнями освітнього підмеханізму державного регулювання є навчання, підготовка та перепідготовка молоді, забезпечення ринку праці молодими спеціалістами, що затребувані роботодавцями. Як відомо, пропозиція освітніх послуг є похідною від ситуації, що складається на інших ринках, яку передбачити дуже важко, а часто навіть неможливо. Формування попиту на освітні послуги відбувається часто під впливом таких непередбачуваних чинників, як уявлення дітей і їхніх батьків про шляхи досягнення життєвої успішності, їхні мрії, схильності і здібності, матеріальне становище, навіть престижність професії, мода, активність і зміст рекламних кампаній навчальних закладів. Тому досягнення балансу між попитом та пропозицією на ринку праці значною мірою залежить від ефективності освітнього підмеханізму.

Розбалансованість між пропозицією та попитом на робочу силу є проблемним аспектом ефективного функціонування ринку праці молоді. Державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів не відповідає реальним потребам ринку праці. Зокрема, спостерігається явна невідповідність між чисельністю студентів вищів, яких було прийнято на початковий цикл навчання у 2011 р., та чисельністю випускників, які отримали направлення на роботу по завершенні навчання в 2016 р. Із замовлених державою 419 616 фахівців у 2016 р. випущено 386 668 осіб, із яких лише 16 % по закінченні навчання отримали направлення на роботу.

Формування державного замовлення є недостатньо ефективним заходом. Замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів не відповідає реальним потребам ринку праці та майже не враховує темпи розвитку економіки країни. Наразі відсутній механізм контролю обсягів та якості підготовки кадрів за державним замовленням, держава контролює лише фінансову складову цього процесу. Законодавством не затверджене поняття “виконання державного замовлення”, тобто реальні обсяги підготовки спеціалістів не контролюються та залишаються невідомими. Як наслідок, на ринок праці виходять молоді працівники, що не є затребуваними на даний момент, на основі цього збільшується конкуренція, виникає дисбаланс між попитом на робочу силу та її пропозицією. Необхідне впровадження нової системи моніторингу та прогнозування, що буде враховувати передусім чергу потреби роботодавців.

Таким чином, збалансування пропозиції робочої сили з попитом на кадри з певних професій є першочерговим завданням комплексного механізму державного регулювання ринку праці молоді.

Упровадження на практиці комплексного механізму державного регулювання ринку праці молоді є важливим аспектом з точки зору забезпечення створення стійкої системи взаємовідносин між органами влади, роботодавцями, молоддю та навчальними закладами.

Ефективність комплексного механізму державного регулювання ринку праці молоді залежить від достовірності прогнозно-аналітичних даних стану ринку праці молоді та потреб регіону в робочій силі. На основі цього можна стверджувати про необхідність упровадження системи моніторингу та прогнозування стану ринку праці, що буде ґрунтуватися на даних оцінювання потреб у кадрах роботодавців.

Розвиток механізму державного регулювання є важливим з точки зору забезпечення ринку праці молоді цілеспрямованим впливом держави, що відповідає потребам сьогодення.

Механізм державного регулювання являє собою цілісну систему, що включає складові підмеханізми, суб'єкти та об'єкти управління, принципи, функції, методи та інструменти впливу, за допомогою яких забезпечується соціально-економічний розвиток молоді. Усі складові зазначеного механізму є багаторівневими, тобто мають центральний та регіональний рівні. Тому ефективність дії механізму державного регулювання ринку праці молоді безпосередньо залежить від узгодженості дій усіх рівнів влади.

Сформований комплексний механізм державного регулювання ринку праці молоді подано у трирівневій організаційній структурі, що функціонує, спираючися на спеціальні принципи та функції управління, з урахуванням оцінки стану та регіональних чинників впливу на ринок праці молоді. Комплексна модель механізму державного регулювання ринку праці молоді в Україні включає п'ять підмеханізмів: економічний, нормативно-правовий, адміністративно-організаційний, освітній, соціально-психологічний. У своєму арсеналі до ринку праці молоді держава застосовує низку методів державного регулювання, що за допомогою інструментів та важелів впливу забезпечують досягнення зайнятості молоді.

Список використаних джерел

1. Гетьманенко Ю. О., Тахтарова К. А. Зарубіжний досвід регулювання зайнятості молоді // Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект. Київ, 2011. Т. 2. С. 51–59.
2. Дмитрук С. М. Формування соціально-економічного механізму збереження людського капіталу України в умовах кризи // Бізнес Інформ. 2015. № 5. С. 59–64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_5_10.
3. Дружиніна В. В., Луценко Г. П. Гнучкість місцевого ринку праці: теорія і практика: монографія. Кременчук: Щербатих О. В., 2009. С. 176.
4. Економіка України: потенціал, реформи, перспективи: у 5 т. / за ред. В. Ф. Бесєдіна, Н. Ю. Гончар. Т. 3: Макроекономічна політика, прогнозування і державне регулювання економіки. Київ, 1996. С. 242–250.
5. Жадан О. В. Механізми державного регулювання соціально-трудова відносин в Україні: автореф. дис. ... д-ра наук держ. упр.: 25. 00. 02 / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2013. С. 36.
6. Заяць Т. А., Жаховська В. Л. Національний ринок праці та його молодіжний сегмент: методологія, практика, перспективи розвитку: монографія. Київ: Фенікс, 2008. С. 312.
7. Латинін М. А. Аграрний сектор економіки України: механізм державного регулювання: монографія. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2006. С. 320.
8. Перехід на ринок праці молоді України / Е. Лібанова, О. Цимбал, Л. Лісогор, І. Марченко. Женева: МОП, 2014. С. 30.
9. Лозинська Т. М. Національний продовольчий ринок в умовах глобалізації: монографія. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2007. С. 272.
10. Мішенін Є. В. Еколого-економічна безпека аграрного землеробства: концептуальні орієнтири та організаційні механізми // Екологічна безпека. Збалансоване природо-

докористування. 2017. № 2. С. 145–151. Доступ. у режимі PDF: http://natureus.org.ua/repec/archive/2_2017/28.pdf.

11. Мосейчук В. Працевлаштування молоді // Галицькі контракти. 2005. № 14. С. 11. URL: <https://dtkk.com.ua/show/1%20bid0280.html>.

12. Ничипоренко С. В. Молодіжна сімейна політика в Україні: формування та шляхи реалізації: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08. 00. 07 / НАН України. Ін-т демографії та соц. дослідж. Київ, 2008. С. 20.

13. Онікієнко В. В. Ринок праці та соціальний захист населення України: ретроаналіз, проблеми, шляхи вирішення: наук.-аналіт. моногр. / Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. Київ, 2013. С. 456.

14. Петюх В. М. Ринок праці: навч. посіб. Київ КНЕУ, 1999. С. 288.

15. Помаза-Пономаренко А. Л. Соціальний розвиток і безпека регіонів: сучасний стан і механізми державного управління // Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2016. Вип. 2 (53). С. 101–107.

16. Попадинець І. Р. Формування механізму управління мотивацією праці менеджерів на нафтогазових підприємствах: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу. Івано-Франківськ, 2016. С. 21.

17. Статівка Н. В. Продуктивність аграрного сектора економіки України: важелі державного впливу. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2010. С. 324.

18. Титаренко О. М. Технології запровадження у практику фінансово-економічного підмеханізму результативності управління забезпеченням духовно-ціннісного розвитку сільських територіальних громад // Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 4. С. 79–85.

Надійшла до редколегії 15.02.2018 р.

УДК 336.1

СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ АКТИВНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бойко О. Я.,

аспірант кафедри менеджменту організацій,

Львівський регіональний інститут державного управління

Національної академії державного управління при Президентові України,

м. Львів

Розглянуто сутність понять "підприємництво", "суб'єкти підприємницької діяльності", "процес економічної активності" та "механізми стимулювання цього процесу". Обґрунтовано положення щодо цінності розвитку підприємництва, вибору стратегій його стимулювання залежно від виду діяльності, територіального розміщення та пріоритетних галузей підприємництва з урахуванням економічних законів в умовах перехідної економіки.

Ключові слова: підприємницька діяльність, суб'єкт підприємницької діяльності, економічна активність, механізми стимулювання, стратегія розвитку.

Boyko O. Y.,

Postgraduate Student of Management of Organizations Department, LRI NAPA, Lviv

PROMOTING ECONOMIC ACTIVITY OF BUSINESS ENTITIES

The article substantiates the essence of concepts of entrepreneurship, business entities, the process of economic activity and mechanisms for promotion of this process. The provision on the value of entrepreneurship development, the choice of strategies for its promotion depending on the type of activity, territorial placement and priority branches of entrepreneurship taking into account economic laws in the context of the transition economy have been substantiated.

Key words: entrepreneurial activity, subject of entrepreneurial activity, economic activity, incentive mechanisms, development strategy.

© Бойко О. Я., 2018